

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

(6001) MATEMATIKK

11.12.2015

Tid:	5 timar, 09:00 – 14:00
Målform:	Bokmål / Nynorsk
Sidetal:	5, inkludert framsida
Hjelpemiddel:	Kalkulator og formelsamling
Merknader:	Ingen
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentleggjort på studentweb.

(6001) MATEMATIKK

Tid: 5 timer

Sidetall: 2

Hjelpemiddel: Formelsamling og kalkulator

BOKMÅL

Oppgave 1

En funksjonen f er gitt ved at: $f(x) = -x^4 + 2x^3$

- a) Regn ut funksjonsverdiene til følgende x -verdier: $-2, -1, 0, 1, 2, 3$.
Finn nullpunktene til funksjonen f .
Avgjør hvor funksjonen f er positiv og hvor den er negativ.

- b) Bestem $f'(x)$.
Avgjør hvor funksjonen f er voksende og hvor den er avtagende.
Finn det lokale ekstrepunktet for f og avgjør om det også er globalt.

- c) Bestem $f''(x)$.
Gjør rede for hvordan grafen til f krummer og finn vendepunktene.
Skisser grafen til f .

- d) Bestem skjæringspunktene mellom grafen til funksjonen $g(x) = -x^3 + 2x^2$ og grafen til f .

Bestem verdien:
$$A = \int_1^2 (-x^4 + 2x^3) dx - \int_1^2 (-x^3 + 2x^2) dx$$

Merk av det området på grafskissen som A kan sies å angi størrelsen på.

Oppgave 2

a) Funksjonen f er gitt ved at: $f(x) = \frac{2x+1}{2x-1}$

Er f definert for alle x -verdier?

Finn skjæringspunktene mellom f og koordinataksene.

Bestem $f'(x)$ og bruk denne til å vise at f ikke har noen ekstrempunkt.

b) Funksjonen g er gitt ved at: $g(x) = \ln\left(\frac{2x+1}{2x-1}\right)$

Forklar hvorfor g ikke er definert for $-\frac{1}{2} \leq x \leq \frac{1}{2}$.

Vis at $g'(x) = \frac{-4}{(2x-1)(2x+1)}$

Har g noen ekstrempunkt?

Oppgave 3

a) Jonas har satt inn i banken et beløp på 50 000 kr til en rente på 2.0 % årlig.

Hva er verdien av beløpet etter 1 år, 5 år og 10 år?

Hvor mange år vil det ta før det står 80 000 kr på denne kontoen?

Raymond kjøpte i 2010 en leilighet på fjellet til 1 800 000 kr. Etter 5 år solgte han leiligheten for 2 200 000 kr. Hva var gjennomsnittlig årlig prosentvis verdistigning på leiligheten i de 5 årene han eide den?

b) Mette lånte 1 500 000 kr til kjøp av leilighet i 2011. Renten på lånet var 3.5 % årlig, og betalingen skulle skje over 15 år med like store årlige beløp. Første betaling var i 2012, ett år etter låneopptak. Hva var det årlige beløpet?

I 2015, rett etter årets betaling, ble årlig rente satt ned til 3.0 %. Hva ble det nye årlige beløpet Mette må betale?

Oppgave 4

Funksjonen h er gitt ved at: $h(x, y) = xy - x^2y + x^3$

a) Finn de partielle deriverte av 1. og 2. orden for funksjonen h .

b) Vis at funksjonen h har nøyaktig to stasjonære punkt: $(0, 0)$ og $(1, 3)$.

Klassifiser de to stasjonære punktene.

Finn maksimum for funksjonen h under bibetingelsen $y - x = 2$.

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

11.12. 2015

(6001) MATEMATIKK

Tid: 5 timar

Sidetal: 2

Hjelpemiddel: Formelsamling og kalkulator

NYNORSK

Oppgåve 1

Ein funksjonen f er gitt ved at: $f(x) = -x^4 + 2x^3$

- a) Rekn ut funksjonsverdiane til følgjande x -verdiar: $-2, -1, 0, 1, 2, 3$.
Finn nullpunkta til funksjonen f .
Avgjer kor funksjonen f er positiv og kor han er negativ.

- b) Bestem $f'(x)$.
Avgjer kor funksjonen f er veksande og kor han er avtakande.
Finn det lokale ekstrepunktet for f og avgjer om det også er globalt.

- c) Bestem $f''(x)$.
Gjer greie for korleis grafen til f krummar og finn vendepunkta.
Skisser grafen til f .

- d) Bestem skjæringspunkta mellom grafen til funksjonen $g(x) = -x^3 + 2x^2$ og grafen til f .

Bestem verdien: $A = \int_1^2 (-x^4 + 2x^3) dx - \int_1^2 (-x^3 + 2x^2) dx$

Merk av det området på grafskissa som A kan seiast å gi storleiken på.

Oppgåve 2

a) Funksjonen f er gitt ved at: $f(x) = \frac{2x + 1}{2x - 1}$

Er f definert for alle x -verdier?

Finn skj eringspunkta mellom f og koordinataksane.

Bestem $f'(x)$ og bruk han til å vise at f ikkje har noko ekstrepunkt.

b) Funksjonen g er gitt ved at: $g(x) = \ln\left(\frac{2x + 1}{2x - 1}\right)$

Forklar kvifor g ikkje er definert for $-\frac{1}{2} \leq x \leq \frac{1}{2}$.

Vis at $g'(x) = \frac{-4}{(2x - 1)(2x + 1)}$

Har g noko ekstrepunkt?

Oppgåve 3

a) Jonas har satt inn i banken eit beløp på 50 000 kr til ei rente på 2.0 %  rleg.

Kva er verdien av beløpet etter 1 år, 5 år og 10 år?

Kor mange år vil det ta f r det står 80 000 kr på denne kontoen?

Raymond kjøpte i 2010 ei leilegheit på fjellet til 1 800 000 kr. Etter 5 år selde han leilegheita for 2 200 000 kr. Kva var gjennomsnittleg  rleg prosentvis verdistigning på leilegheita i dei 5  ra han eigde ho?

b) Mette l nte 1 500 000 kr til kjøp av leilegheit i 2011. Renta på lånet var 3.5 %  rleg, og betalinga skulle skje over 15 år med like store  rlege beløp. Første betaling var i 2012, eitt år etter låneopptak. Kva var det  rlege beløpet?

I 2015, rett etter betalinga det året, blei  rleg rente satt ned til 3.0 %. Kva blei det nye  rlege beløpet Mette må betale?

Oppgåve 4

Funksjonen h er gitt ved at: $h(x, y) = xy - x^2y + x^3$

a) Finn dei partielle deriverte av 1. og 2. orden for funksjonen h .

b) Vis at funksjonen h har nøyaktig to stasjonære punkt: $(0, 0)$ og $(1, 3)$.

Klassifiser dei to stasjonære punkta.

Finn maksimum for funksjonen h under bibetingelsen $y - x = 2$.